

Raadsvoorstel

Onderwerp : Gedragscodes integriteit politieke ambtsdragers 2026
Zaaknummer : 873647
Behandelend team : Personeel en Organisatie
Status : Openbaar

Besluit om

1. De 'Gedragscode integriteit burgemeester en wethouders 2026' vast te stellen.
2. De 'Gedragscode integriteit raadsleden en commissieleden 2026' vast te stellen.
3. Het integriteitsprotocol vast te stellen.
4. De 'Gedragscode bestuurlijke integriteit burgemeester en wethouders 2017' in te trekken.
5. De 'Gedragscode integriteit raads- en commissieleden 2017' in te trekken.

Inleiding

Gedragscodes integriteit zijn belangrijke instrumenten voor politieke ambtsdragers om een open, transparante en integere organisatiecultuur te bevorderen. De Gemeentewet verplicht de gemeenteraad om voor de gemeenteraad en het college B&W een gedragscode vast te stellen, gericht op het waarborgen van de integriteit van politieke ambtsdragers. De gedragscode heeft het karakter van een interne regeling en vult de wettelijke regels aan waar nodig. Zij maakt onderdeel uit van breder integriteitsbeleid, dat volgens de Ambtenarenwet een verplicht onderdeel is van het personeelsbeleid. Bij de opstelling van de code is aangesloten bij bestaande basisnormen voor integriteit van politieke ambtsdragers.

Bij elke bepaling in de gedragscodes is het relevante wettelijke kader kort vermeld. De algemene inleiding plaatst de code in een breder perspectief en geeft inzicht in het doel en de juridische status ervan.

Beoogd effect

De gedragscode schept duidelijkheid over de gedragsnormen voor politieke ambtsdragers, waarborgt integriteit en transparantie, en versterkt een uniforme en toetsbare cultuur binnen de organisatie. Het doel van het integriteitsprotocol is om een handreiking te bieden in situaties waarin er twijfels of vermoedens zijn over een integriteitsschending of ervaren ongewenst gedrag bij politieke ambtsdragers.

Argumenten

1.1 / 2.1 Met deze nieuwe versies worden de bestaande gedragscodes geactualiseerd op de huidige ontwikkelingen

De huidige gedragscodes dateren uit 2017 en sluiten daardoor niet meer volledig aan bij de huidige tijd en context waarin politieke ambtsdragers werken. Daarom zijn deze aan actualisatie toe. Zo is er meer aandacht in de gedragscodes voor onderlinge (respectvolle) omgang tussen politieke ambtsdragers, inwoners, ambtenaren en andere externen.

1.2 / 2.2 De Gemeentewet verplicht de gemeenteraad om voor zichzelf en bestuurders een gedragscode vast te stellen

Artikel 15 stelt dat de raad voor zijn leden een gedragscode vaststelt, artikel 41c stelt dat de raad voor de wethouders een gedragscode vaststelt en artikel 69 stelt dat de raad een gedragscode vaststelt voor de burgemeester. Dit kan in een gezamenlijke gedragscode, maar er is gekozen om twee gedragscodes vast te stellen vanwege de verschillen in bevoegdheden van de twee bestuursorganen.

1.3 / 2.3 De gedragscode is gebaseerd op de landelijke richtlijnen van de VNG

Namens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) zijn er modelgedragscodes opgesteld. Voor de opstelling van deze modelgedragscodes is gekeken naar bestaande praktijkvoorbeelden. De twee voorliggende gedragscodes zijn grotendeels gebaseerd op deze landelijke modelgedragscodes.

1.4 / 2.4 De leesbaarheid van de gedragscodes is verbeterd

De gedragscodes zijn op een aantal punten tekstueel gewijzigd met als doel om deze documenten leesbaarder te maken. De tekstuele wijzigingen zijn opgenomen in de was-wordt-tabel (bijlage 4).

3.1 Het vaststellen van een integriteitsprotocol biedt houvast bij (vermoedens van) een integriteitsschending

Een nieuw onderdeel van deze gedragscodes is het integriteitsprotocol. Dit protocol biedt een handreiking bij vermoedens van een integriteitsschending van politieke ambtsdragers. Per fase is hierin duidelijk omschreven wat de te zetten stappen zijn en bij wie de melding kan worden gedaan.

Kanttekeningen

1.1 / 2.1 / 3.1 De gedragscode en het integriteitsprotocol zijn niet uitputtend

De voorliggende gedragscodes en het integriteitsprotocol kunnen niet in iedere mogelijke situatie voorzien. Zij vormen een richtinggevend kader. Naleving hiervan vraagt meer dan het volgen van expliciete regels alleen; het veronderstelt bereidheid om naar de achterliggende normen en waarden te handelen, ook in situaties waarin deze niet expliciet zijn vastgelegd. Een cultuur van elkaar onderling durven aanspreken is hierbij van belang.

Financiën

Niet van toepassing.

Tijdspad

De gedragscode integriteit voor burgemeester en wethouders 2026, de gedragscode integriteit voor raads- en commissieleden en het integriteitsprotocol treden in werking nadat deze door de raad zijn vastgesteld en zijn gepubliceerd.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Communicatie/Participatie

De gedragscode integriteit burgemeester en wethouders 2026 en de gedragscode integriteit raadsleden en commissieleden 2026 worden gepubliceerd op de website en bij overheid.nl en treden na publicatie in werking.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

- Raadsbesluit
- Bijlage 1: Gedragscode integriteit burgemeester en wethouders 2026
- Bijlage 2: was/wordt tabel gedragscode integriteit burgemeester en wethouders 2026
- Bijlage 3: Gedragscode integriteit raadsleden en commissieleden 2026
- Bijlage 4: Was/wordt tabel gedragscode integriteit raadsleden en commissieleden 2026
- Bijlage 5: Integriteitsprotocol – stappenplan voor de omgang met (vermoedend van) integriteitsschendingen